

ВІКТАР СЯМАШКА

“МАРЫЯ S.”

ТРЫ ВЕРШАВАННЫЯ ЦЫКЛІ:

“Родным”

“Марыя S.”

“Kwiecień”

www.kamunikat.org

Р О Д Н Ы М



жнівень '2005 – сьнежань '2006

Менск – Янушкавічы

БАБУЛІ ЯНІНЕ

***жыць калі будзем новымі сюжэтамі...

***час доўгіх размоваў...

***сьвятло быццам...

АКРЫЛЕНЫ

***па-за нябожчыкам...

***цвёрды сон...

***напісаць што-кольвек...

***котка з кропак...

***Бабіна лета...

ТІМЕР

***– А гэты чаго маўчыць?..

ПЕРАДАПОШНІ

ПАКУЛЬ

***восень без дажджоў...

КАРОВА

БЛІШЧЭЦЬ

***раней казалі...

MOSCOW-SNOW

ХЛОПЧЫК

ЗЬ ДЗЬВЕ ТЫСЯЧЫ ШОСТЫМ!

БАБУЛІ ЯНІНЕ

Вы цяпер – паўза ў размове,
бабуля Яніна

цяжкія ўздыхі
ветру

й кроплі
з ацёкшага неба

ад Вас лячу
празь Дзьвіну,
праз дарогі
між палеглых бярэзін

з затоеным у сэрцы
непаўторным мінулым

10.08.05

www.kamunikat.org

жыць калі будзем
новымі сюжэтамі...

занадта пустэчы –
хапіла б і меней

птаха з вагню й ветру
трымаюць канатамі,
грунт-пярэварачень –
рэкамі рэк

www.kamunikat.org

час доўгіх гутарак
роздумаў
фотаздымкаў
сьмерць
грошы плаціць
ці то нябожчык...

сьвятло чамусьці быццам
з каровіных цыцак
кльчыць
твары
блытае
вочы

www.kamunikat.org

АКРЫЛЕНЫ

увесь дзень па касьцёлах
з Чырвонага на плошчу Свабоды
адтуль да Роха
імша за імшой
малітва як дождж у Сонцы
ружанец як шлях

для акрыленага

сакрамант жыцця

.....
касьцёл узмацняе віну й пазбаўляе страху
дае супакой і моц
цярпеньне й рашучасьць
любоў і нязгоду...

зара залівае
й без таго палымянае
лісьце каштану
нябёсы ясьнеюць
ночы насустрач
выплываюць зоры
і мост праз раку
крыжам волі
узлёг

Бабіна лета сказала:

“Зімы ня будзе”

www.kamunikat.org

па-за нябожчыкам
застаецца
толькі боль
толькі боль,
што забірае думкі й моц –

ніяк не навучуся
ўспрымаць гэта інакш
ведаю, што пільна сочаць
памерлыя суродзічы
малюся за іх
і ніхто ня зойме іхняга мейсца

мы павінны
адзін аднаго
засьцерагчы

www.kamunikat.org

цвѣрды сон,
ды не жахлівы –

драўляны –
дубовы –
зялёны

быццам унутры магутнага камлюка

вакол – паляна зь дзецьмі

яны сьмяюцца й танчаць

магу толькі назіраць
бяздумна

*так за намі назіраюць рэчы існасьці,
што ня маюць памяці
так глядзяць забітыя мітамі
так бяз слоў
бязь веры...*

толькі вочы

напісаць што-кольвек значнае, важнае, грандыёзнае
“не – дзеясловам і займеньнікам!”, пры гэтым
нічога лішняга
ніякіх мух

www.kamunikat.org

котка

з кропак, палосак
і колцаў

пяе пад званочкі
пазуе ўсяляк

сypяpша пакармі котку,
потым сябе –
гэта правіла

www.kamunikat.org

ХАДА

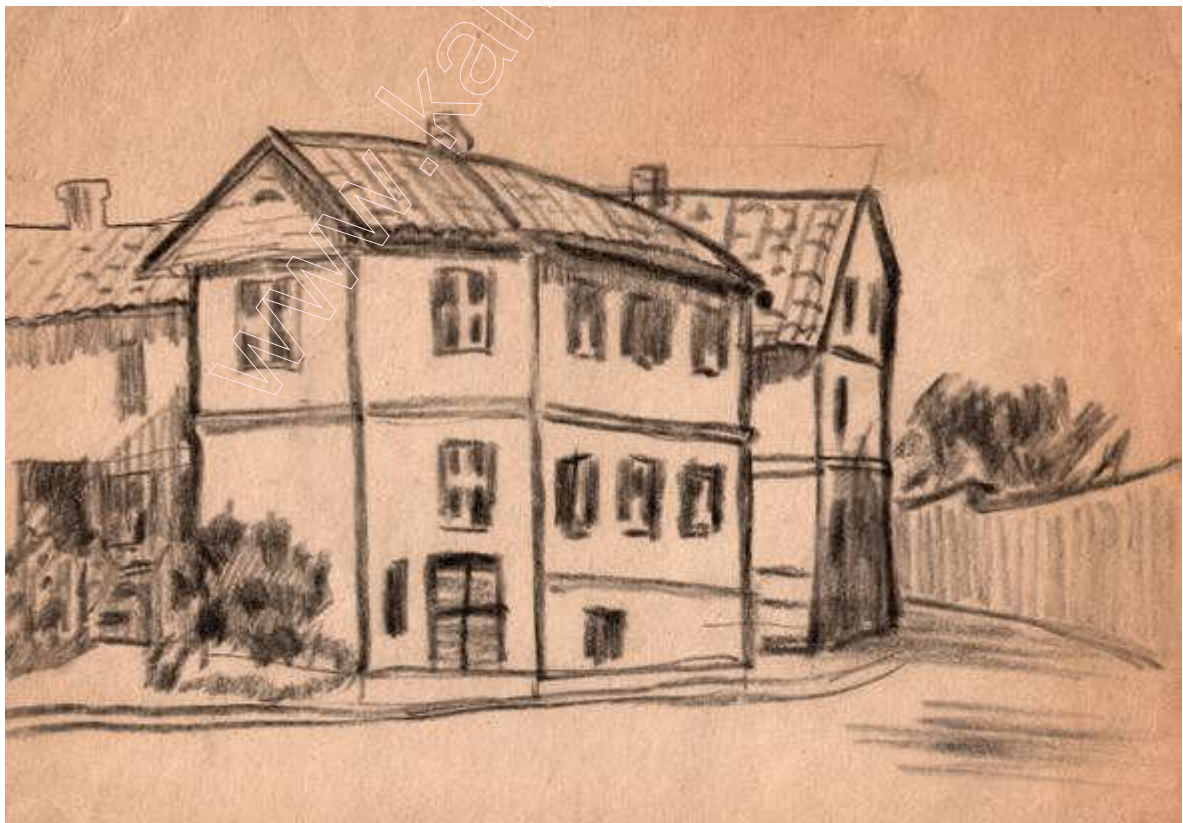
Толькі па дрэвах
па тварах чужых
Адчуваю хаду
Мінулае падаецца бліжэй, чым раней
такім жа сучасным

выключаецца паціху
апарат за апаратам
толькі таймэры
сьлепяць вочы

быццам засталася няшмат часу

будыніны-снобы
ў плямінах вечаровых
з кірпатымі насамі
з вузлом рук на грудзёх
у плямінах

няшмат часу



- Паступова ахоплены вакуўмам
- А гэты чаго маўчыць?
Пабіты за хлеб
 - Што ён можа?
Хворы з-за працы
 - Не падыходзь да яго!
Ні на што ня здатны
 - Не зьвяртайся да яго!
Не пасьпяваю
 - Ігнаруй!
Хачу
 - Ня бач!
у засьнежанае
 - Не адгукайся!
поле

www.kamunikat.org

ПЕРАДАПОШНІ

памерлі ўсе, хто толькі мог
але ж я, пэўна, і праз 10, і праз 20 год
буду займацца тым жа –
хаваць, хаваць, хаваць...

* * * * *

а потым бачыць...
адчуваць продкаў у кроку
й уздыху
яны водзяць маімі рукамі
адчыняюць рот
і накіроўваюць позірк –

несупынныя лясы... –
усё зь імі

ежа імша
сны сосны

* * * * *

з бацькам падзяліў лёс
напалову
нясу –
і літары пісацца ня хочуць
зрэдку, калі навакольле аднагалосна,
але значнасьць не заўсёды
вымяраецца вядомасьцю

* * * * *

нагадваюць пра сябе,
хоць я ніколі на іх не забываўся
няспынна гавораць
і самі,
і празь іншых
што гавораць?
ня ведаю
але я з тых
збудаваны
словаў

можа яшчэ пасьпею пазбавіцца
ад чаканьня,
незьнішчальных спакусаў –
новых, новых
добра б, каб жыць безь цярпеньня
бяз дбайнасьці
бяз прагі
без жаданьняў
усе астатнія гады
жаночае ласкі й пяшчоты,
суцэльнае радасьці й супакою

www.kamunikat.org

ПАКУЛЬ

лета зьмянілася на ноч (зьмяілася!)
а падавалася:

“лета – forever!”
у сярэдзіне кастрычніка
(яечніка!)

бачыў асу на рынку
каўбасу!

* * * * *

што не падабалася раней
..да..еца цяпер
каханьне рухае кроў
не пакідае вольнага
дае раўнавагу –

памытаеш, Сонца й Месяц
і шэсьце гавяды між імі
паярэдзіне
павекі пагоркаў
і лясоў рэшата...

даюць – бяры,
трэба жыць:
назіраць, уключацца ў працэсы,
дзеінічаць
нават бяз плёну, бяз вынікаў
іх наяўнасьць – ужо іншая ступень
наколькі патрэбная, настолькі й не

“галоўнае – стойкасьць” –
кажа сябар
можна ня бачыць сябе,
можна рабіць сабе зацьвярджэньне,
ствараць пэрсанажаў –

гэта ўсяго толькі гульні
не зусім сьвядомыя
неадэкватныя досыць
цікавыя табе аднаму

пакуль так і будзе

восень без дажджоў
такая восень
нейкая стомленая, вымушаная
сябе не прызнае

* * * * *

як тут спаць? –
пад сухімі нябёсамі
з тым, што прыходзіць
і не пакідае

www.kamunikat.org

КАРОВА

намарзень траву скруціў
яшчэ зялёную,
агаліўся абшар –

восень – час раскрыцця загадак
– час набыцця ведаў

навучыўся маляваць дрэвы
балбатаць бясконца
і такі назаўсёды



каровы зьлізваюць шэрань у пару
анёлы дом трымаюць
падчас урагану –
файна!

страсаю зь сябе грахі
нібы лісьце
бачу дакладна як неба
дыміцца ад сьвятла й чысьціні

бязветрана

вішні застылі ў самых бессаромных позах

далягляду паўсфэра шчаціністая
й земляныя віры

Сонца на шкло кладзецца й гнецца
у кожным вакне свой сьвет

камяні й хмары –
вузлы рэчаіснасьці
той, дзе карова на чале
статку зорак
і манная багна
падманвае зрок

ПАА – прыстасаваньне ахоўнага адключэньня

www.kamunikat.org

ЗАМКНЁНЫ

раней казалі замкнёны
цяпер самадастатковы

у маім выпадку раўназначна –
“ну й хрэн з табой!”

і навакольле падтаквае:
“Так, так, так...”

www.kamunikat.org

MOSCOW -SNOW

ёсьць дрэва
а ёсьць дрэва з вокам,

меней бачыш –
болей чуеш

з галавы мінака
вылятае птушка

твары малююцца
хадой

падзеі знаходзяць скон
у радьюсе мэтра

насустрач
хваляй бясконцаю

чалавечае,
зробленае з чалавекаў

дугі мосту
слупы зь ліхтарамі –

то жывыя людзі

МАСКВА прагне спагады

прагне спагады,
маладое крыві й
квашанае капусты!

у гэтым мэтро
трэцяе вока ў мяне расплюшчылася
пасярэдзіне на ілбе
чым глыбей, тым шырэй
больш бачу й больш выразна –

Масква падвальная:
тут цёпла й цёплыя зносіны
тут розум, каханьне

й сьветліва...

Лас-Вэґас на паверхні:

цэрквы з паўмесяцам і платным уваходам
машыны, бы смаўжы ў брудзе
засмоленыя людзі
на зараве перадначным пячатка “Самсунг”

вулічная ежа ня лезе ў рот,
а сон у руку
і ноч ні туды, ні сюды
начны сьнег
да зямлі прыпаў
(мая котка таксама
так робіць)
дзьверы й вокны
адчыняюцца самі
сьнег ды бруд
упоперак
кроку

тым ня менш, хадзіць па гэтым Бабілоне
можна бясконца й бяз стомы (у адрозьненьне ад Піцера)
накручваць колы ў забыцьці
чытаць несупынныя надпісы-мантры
правяраць час ад часу, ці ўсё на мейсцы –
пашпарт, грошы й квіток
на зваротную дарогу

ХЛОПЧЫК

паказвае

язык
паказвае

сьмерць
язык
паказвае

хлопчык
сьмерць
язык
паказвае

хлопчык
сьмерць
язык

хлопчык
сьмерць

хлопчык

www.kamunikat.org

ЗЬ ДЗЬВЕ ТЫСЯЧЫ ШОСТЫМ!

Год – hot-dog

Рыба-чэлес

Празрыстыя пальцы ног

Промні з твару –

гэта штодзённа й
зразумела

натуральна – не заўсёды правільна
бывае на карысьць, калі рацыянальна

мазгоў клюмбачка ў кветках
ля ганку

добра, калі ёсьць кватэра й вуліца
пустая й ціхая
калі ўласны ложкак маецца
ды любімыя сны

дзяцей назаву Марцінам, Янам і Дамінікам
дачку – Янінай

а сам памру ўвесь сівы
без успамінаў і спадзяваньняў
памру проста ў дадзены на тое дзень

які ёсьць

ні пра што не шкадуючы

МАРЬЯ С.



люты – красавік '2006

Менск – Варшава

**ПРА ЧАЎНЫ
ЖОЎТА-СІНІ**

***заход запальвае...

**АНАКРЭОНТЫКА
ДАМАСТРОЙ**

ВАРШАЎСКА-ПАРЫСКІЯ НАТАТКІ

***за туманам нічога ня відна...

**ІМЕНСК
ПЕРШЫЯ МЕЙСЦЫ**

ЗАКЛЁН

АЗІЯЦКАЯ БРАМА

ДУМАР

TVдэнт

ПЕРАД ПАСХАЙ

НОВЫЯ РЭЧЫ

ПРАКТЫКАВАНЬНІ

НЕПАТРЭБНАСЬЦЬ

ХРАНАЛЁГІЯ КАХАНЬНЯ

ЖЫЦЬЦЁ-БЫЦЬЦЁ



ПРА ЧАЎНЫ

ноч налілася поўна
напірае на вокны
чаўны грукочуць ля берага –

хвіліна сну
даражэй за золата
цеплыню коўдры
нічым не заменіш

твар у кожным люстэрку
розны
вочы як у падлетка
зразумелья
чыстыя да зорнай бліскучасьці
за ўсё гатовыя –

пякучыя думкі

ноч наліпла на цела
Месяц сэрца
прышчапіў
Вечарніца з вока ў вока
пераплывае, і чаўны
ля берага...



ЖОЎТА-СІНІ

жоўта-сіні дзень:

жоўтыя сыцены
сінія... твары

жоўтыя позіркі
сінія жэсты

жоўтыя й сінія
пліткі на плошчы

сінія цені
жоўтыя промні

жоўты туман

сіні шарпак...

www.kamunikat.org

заход запальвае
лямпачкі ў кватэрах

– дамы-актопусы на вочы багатыя
прыпынкі для гіпапатамусаў
знакі для бронзавых насарогаў
правады для камароў,
што сьлізгаюць
сьпінамі ўніз

www.kamunikat.org

АНАКРЭОНТЫКА

заляцаўся
ізноў
безвынікова
ня тое, што раней –
самі знакі ўвагі выказвалі

праўду кажуць, што
выглядаю як “жанаты-перажанаты”
а хто ж у тым вінаваты?
толькі чвэрць стагодзьдзя адолеў –
незваротна стары
чаму так?
га?

а хто ж? а ўжо? га? о!

пайду пасьязаўтра,
то бок у нядзелю,
паратунку шукаць
вядома куды

тым часам, у хаце
камуна засядзе:
адна пэрсона зь Берасьця,
другая з Грычынавічаў

ДАМАСТРОЙ

Будзь здароў!

Лёгкае пары!

Дабранач! –

тры фразы,

на якія нельга забывацца

ў маім доме

www.kamunikat.org

ВАРШАЎСКА-ПАРЫСКІЯ НАТАТКІ

страціў сёння
выбаршчыка цнатлівасыць
тэлевізія – чую –
шчодро дорыць
“квітнеючую стабільнасыць”,
суцяшэньне й супакой
трупа –

і гэта калі жыцьцё ёсьць рух, супраціў
калі бяз боязі й вольна –
таму ня хочу
ўлады быдла
веру й не баюся
веру й не памыляюся

на імшы сёння
гітара грала
замест аргана
некалькі жаночых галасоў
струменіліся:
“каб ты ў радасыці й шчасыці
мог жыць вечна
ліецца сёння мая кроў”

потым быў на Кастрычніцкай плошчы
й ня ведаў, куды сябе падзець
хіба што толькі
стаяць і плакаць ад захаплення:

нашы сыцягі, нашыя песьні – поўны парадак!
людзі стаяць шчыльна й рашуча
машыны бесьперапынна гудуць
мы перамаглі,
дзякуй Божа

абараніць перамогу
дай моцы

* * * * *

гном у арцы

да сыцяны прытуліўся –
раён варшаўскі Прага
кажуць, што багемны,
бо таннае жыльлё,
і бандыцкі з таго ж
праз мост – Стары горад,
дзе касьцёлаў натоўп
гуляе ў хованкі

далей шыхтом помнікі –
Міцкевіч, Панятоўскі, Капернік...

бажніцы
як лёгкія даўніны
першародны блакіт сталіцы
Варшава – народжаная ёй быць
Менск – падлетак
у сталінскім фрэнчы

* * * * *

купляю газэту:
“На Кастрычніцкім пляцы
ставяць намёты”

той пляц – самы рэвалюцыйны ў Менску –
назоў вымушае

і да плошчы Перамогі
некалькі крокаў

* * * * *

у Парыжы
бы ў кабеты пад спадніцай
немаладой ды п’янай,
але(ць) дужа жвавай
мнуцца таемныя складкі –

мільгацяць галубы
цені афрыканцаў у мэтро
спакусьлівая архітэктура –

у Натр-Даме

манархі вышэй за манахаў
музэю болей за храм,
нібы помнік
памерламу хрысьціянству

карагоды натоўпу
вітражны вір напеперак
па памерах – касьцёлы,
якія бачыў у жыцьці, навогул,
“цудоўны майстар” зьліў у адзін,
неабдымны сьвядомасьцю
дах-павук сплёў
сусьветную пастку

і вежа Эйфэля
зьнізу як тунэль
па-жаночы акрэсьлены
тунэль у нябёсны засьвет

* * * * *

Парыж зусім не мэлянхолік
дастаткова зірнуць на бурліваю Сэну
хтосьці бяжыць да аўтобусу
хтосьці на працу
хтосьці для здароўя
ці ад паліцыі,
як студэнты –
барыкады са школьных парт
вадзяныя кляксы на тратуарах –
іх работа

а ў Менску чую
людзей на плошчы менш і менш
арыштоўваюць паціху
ад пятнаццаці тысяч абураных у нядзелю
паступова не засталася нікога

але можа 25-га што будзе?

* * * * *

каралеўскія паўліны ў Лазенках
прамыя нашчадкі караля
раскошныя рэшткі
былое велічы –
расьселіся па дрэвах
хлеб дзяўбуць разам з галубамі
й качкамі

ганарліва распраўляюць
шыкоўныя хвасты
па кутох сатыры голых кабетаў
лапаюць,
валакуць іх у амфітэатар
па крожкім лёдзе
праз чароды
самотных дрэваў
кідаюць з гор
пад гукі Шапэна

зь Менску прыходзяць чуткі
пра першых забітых

* * * * *

...тут быццам вясна й не збіралася прыходзіць:
палі ў сумётах
з вокнаў цягне хваробай

хіба што Сонца
заходзіць цяпер павольней

за туманам нічога ня відна
за туманам усё прывідна

у кухні
слуп дыму
зьнікае
й узьнікае

кроў з-пад сьнегу
мроіцца

www.kamunikat.org

ІМЕНСК

“калі арыштуюць на плошчы
ня бойся!
калі пасадзяць за краты
ня бойся!
калі павядуць да сыцяны
ня бойся!”

асьяпляльна белыя птушкі
рэжуць паветра клінам
крычаць жаласна:
“Іменск!”

www.kamunikat.org

ПЕРШЫЯ МЕЙСЦЫ

ружовы дом 73-га году
рака скідвае ледзяную скуру
скручвае, як бeрасьце
Чырвоны сыцяг, Бырысаў, Навасады
пустыя падворкі, шляхі
нябёсы абіраюць колер
блакітны ці ружовы,
як будыніна зь 73-га
як няўмольны захад

у прасторы зьяўляюцца першыя
выветраныя ад Бога
мейсцы

www.kamunikat.org

ЗАКЛЁН

заклён пішу табе, Марыя
галінкі й сыцябліны
малююць твой твар
цяпер ты мой
няспынны спадарожнік
і суразмоўца
мая ахова
й мая моц
мая маладосьць
маё вяртаньне
мае крылы
мужнасьць
агонь

сінее сьнег
чарнеюць дрэвы
і вочы-зоры твае
дораць зірк

ня ведаю, хто ты
з кім ты
нават дзе ты зараз, ня ведаю
й убачу яшчэ ці не

але ж прызнацца хачу
ў апошнім сваім каханьні

ніхто,
калі ня ты

30.03.2006

АЗІЯЦКАЯ БРАМА

...А шмат хто яшчэ
працягвае жыць у Савецкім Саюзе:

лічаць Маскву “столицей нашей родины”,
расейскае называюць “нашим”,
Беларусь “Белоруссией” –

цётка таўчэ ботамі ваніты
скрываўлены чалавек прыціснуўся
да вэнтыляцыі
бамжы з сабакамі –
вось ваша Масква

злосьць дзеля ілюзіі выжывання
прага да крадзяжу
дзікунства й хаос –
ваша Масква

вялікая азіяцкая брама
стаіць пад сьляпымі нябёсамі
ў іконах рэкламы –
быццам вокнах
у адваротны сьвет

ДУМАР

вось сяджу
забаўляю сябе думкамі

ды ў кожнай думцы –
дзірачкі й сьвісток

...

сяджу ў пакоі
сяджу ў мэтро

чаканьне вымушае
быць... думарам
філэзафам
нічога не рабіць

у такіх адно вока
адна рука
і ногі свае
слаба бачыць,

але веды іхнія
пошасныя
зрываюць людзям дахі

таму самім трэба
ва ўсім
разьбірацца
й працаваць

а калі не атрымліваецца,
не шукаць дапамогі –
значыць, ведаецца тое,
што трэба
астатняе будзе залішнім –

дзьмухаю ў думку
мяняю пранікальнасьць
паветра
сяджу ў пакоі
сяджу ў мэтро
абьдзе –

і ня трэба ніякіх *красвордаў* ці *плэйэраў*

памятаю, што калі пачне падабацца
ўласны профіль
прыйдучь іншыя часіны,
такім чынам
ужо час ім быць

але што Бог мне даць мусіць –
напоўніцу прыму, як належнае

“мае думкі – ягонья
і я – ягоная думка”

www.kamunikat.org

ТВдэнт

каб зьнік прэзыдэнт
дастаткова было выключыць тэлевізар
колькі яго не гляджу
столькі ж і яго ня бачна
захварэў, кажуць,
ды памрэ ў траўні

www.kamunikat.org

ПЕРАД ПАСХАЙ

холад у фортку –
складваецца ў кубікі
скручваецца ў рулёны

СЛОВЫ

ламаныя
неразборлівыя
пружкія
святло й колер
святло й колер

ГОЛАС

вяртлявы
як вада
барвовая

з носу
што вечар
перад сном
з носу

відаць, дажываю апошнія дзенькі
перад Пасхай
там жа

новае жыццё пачнецца –
аб'ёмнае
стэрэафанічнае

светлае й каляровае
светлае й каляровае

НОВЫЯ РЭЧЫ

амаль ня ем
бо грошай вобмаль –
гарбата бяз цукру,
але імбрычак сьвішча
заўжды ў тэму
і ліхтарык
з ручным здабываньнем энэргіі,
і заводны нос з нагамі –
карысныя рэчы
цярплівыя

такі туман,
што нават памаранчовых крыжыкаў
на касьцёле быццам няма
дамы недамаляванья
веткі дрэў
уторкнуліся ў вату –

ні гуку, ні руху
амаль ня ем
та-ем-
ны час
асабліва цяжка здагадацца,
што далей:
манашкі-крумкачыі
зямля лёгкая
й развалістая
такія ж мяккія зоркі
мяняецца абалонка
за ёй другая
яшчэ й яшчэ –
стоп-кадар на стоп-кадар
моцны наварот
гадуе блазнаў
з рота ў рот
цячэ
салодкая
распушта

таемны час
памятаю – кулі былі хуткія, ды халастыя

цяпер наадварот
тонуць у густым паветры
аказваецца, і добрых людзей сёння
можна знайсці ў любой кропцы плянэты
між імі мала розніцы
нават у Маскве хапае

чароўны час –
чаго не магу сабе ўявіць,
тое й здарыцца

я твой рамеснік, Марыя...

www.kamunikat.org

ПРАКТЫКАВАНЬНІ

смакі й пахі
смыкі й птахі
цмокі й чмокі
стрэхі й страхі
рэха гарэха
хвасолі соль

ціш ды сmentarz
кволая воля
валоў валіць валам
шчырае цела
цяляці
 меці маці
 й ня меці маці

чапляе – не чапляе
галоўны крытэр
гвалтоўны памер
манэўры жаўнера
супрэматызм

не чапляе

ад Сонца вочы растаюць
набываюць пэўную манатоннасьць
вадкасыць...–

пішу, бо не хачу
губляць сувязь

ня ведаю,
што адчуваю

больш адчуваю,
чым ведаю

НЕПАТРЭБНАСЬЦЬ

засынаю з прыемнай думкай
пра ўласную непатрэбнасць –

чужы для тых,
хто мне падабаецца
чужы для блізкіх і родных
чужы для сваёй рэлігіі

дурны
самому сабе незразумелы
кахаю прыдуманья вобразы

гаварыць няма аб чым
невядома, як бавіць час

“я – дарма
нікому й не для каго
працягу ня будзе
не хачу каб быў
тупая жывёла
нямоглая юрлівая
помсьлівая сквапная
мяне ніколі й не было” – характэрныя думкі

толькі сьвеціцца пустэча
сьцены робяцца празрыстымі
сьвятло бязь ценяў
імклівае сьвятло

ХРАНАЛЁГІЯ КАХАНЬНЯ

“варыянт найлепшы гэта знаёмымі добрымі застанёмся /
турбаваць цябе ня буду больш / гады праз два вядома будзе /
але другое чым першае хутчэй /
ведаць гэта хачу абавязкова / чалавек іншы ёсьць у цябе / ці
касьцёлу жыцьцё прысьвяціць сваё / наогул не даведаюся ці
па хуткім часе / не атрымаецца нічога дарма / намеры
сур’ёзныя ў мяне й падабаецца / руку табе пацалаваў /
потым чакай сказала чакай / сумневы ўзьнікшыя ўсе адхіліў
/ на канцэрт запрасіла / асьвячонае яйка падараваў /
сустрэліся мы нядзелю ў велікодную / і цярэў два тыдні /
пост вялікі трымала / тэлефон твой знайшоў на пачатку
красавіка / парафіянка ягоная ты сказаў ксёндз /
напрыканцы лета пабачыў цябе ўпершыню” –

Вось амаль
што ўсё

ЖЫЦЬЦЁ-БЫЦЬЦЁ

Нарэшце мёртвы,
як і навакольле –
стракатае й у той жа час
штучнае, кардоннае
Цяпер застаецца ціха ненапружана
дажыць свой тэрмін

буду працягваць нешта рабіць,
каб не было

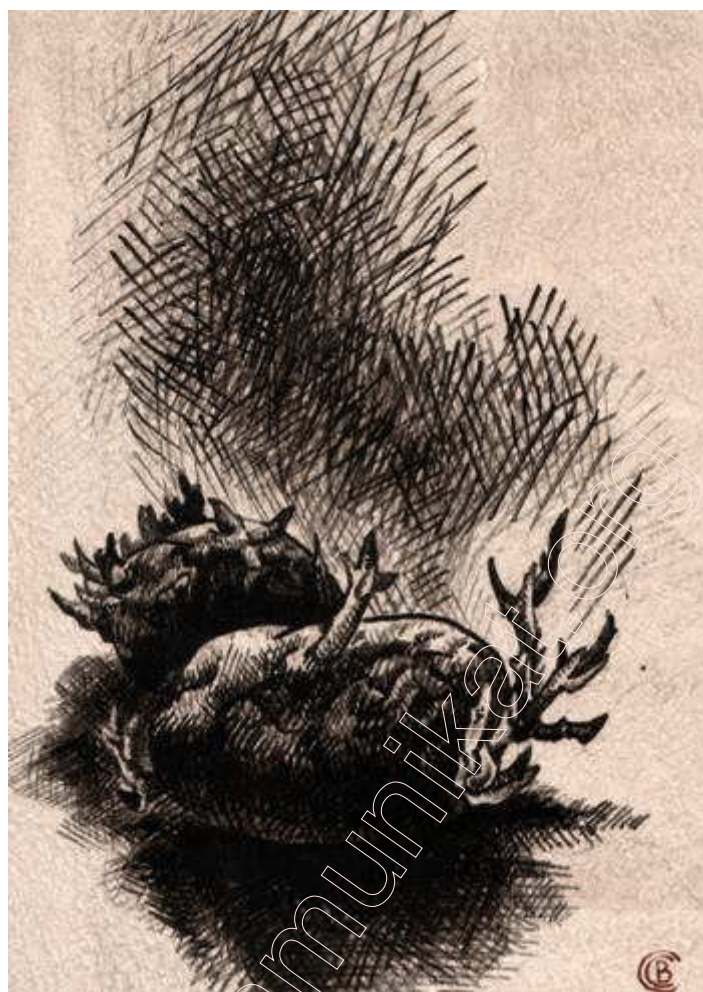
макротна
для самазадавальнення
проста

жыцьцё скончылася
засталося быцьцё

любая будзе горай за цябе, Марыя

www.kamunikat.org

К W I E C I E Ń



красавік – жнівень '2006

Менск – Янушкавічы

ПАМЁР
ВЯЛІЧКА
ПАКЛІКАЎ
ЗЛОЕ
АДЫХОДЖУ
СОН
НЕБАРАКА
МАЛАДУШНЫ
СІРАТА
ВЯЛІКАЯ РЫБКА
ВУДУ
ЦІША
СІНІ СУМ
НЯЎДАЛАЯ
МАЛІТВА
ТРУНА-ЧОВЕН
ТВАРОГ
ЯК
ФОСФАР
М. і С.
ЗЯМЛЯ
ДА МАРЫП
КАХАЮ
БЛАКІТ
РАЗУМЕЮ...
НЯ ЕЗУС
ТОЛЬКІ ВЕЦЕР
ХАЛЯВА
РУХ
АЗЯРОД
“ЛЁД ЛЕТАМ”
ЦЁПЛАЕ
УЛЕТКУ
ГРАНАТ-VARRETT
МЕНКА
СЬВЯТАСЬЦЬ



ПАМЁР

зелянеюць нябёсы
жаўцее вуліца –
то пачатак ночы
разлапістай
усепранікальнай

ураньні ж столькі сьвятла,
што быццам памёр

ВЯЛІЧКА

сёння адчыненыя вароты ў Рай,
там я сустрэну сваіх бацькоў
і невядомых родных
там я ўбачу жывога Езуса
і скажу яму, як заўсёды:
даруй і дзякуй

www.kamunikat.org

ПАКЛІКАЎ

я маленькі
паклікаў мяне дарослага

у руках засталася вільгаць
і скура запахла елкай



ЗЛОЕ

пам'ятаю злое,
што рабілі мне
і злое,
што рабіў я

іншых прабачаю імгненна
сябе не прабачу ніколі

www.kamunikat.org

АДЫХОДЖУ

СПЛЮ
галавой у зямлю
адыходжу
па ветры
па рацэ

з кожным золкам
цішэй і пусьцей

адыходжу...

www.kamunikat.org

СОН

Прысьніў хаўтуры:

там мае сябры сьмяяліся,
бо нябожчыка неслі ў карыце –
ледзь ня вываліўся

мы сядзелі ў крэслах

пасярод Фабрычнае вуліцы

ў чаканьні пэнсіянэркі-афіцыянткі, так званай
вось прыйшла,

нейкі жарт з свайго жыцця сказала...

хорам заплюшчылі вочы

тры гадзіны моўчкі –

і капут!

мы таксама ня тут

www.kamunikat.org

НЕБАРАКА

У касыцёл, калі ні прыйду –
заўсёды на імшу трапляю

гэтым разам не захацеў прычасьце браць,
бо не спавядаўся
ніколі не спавядаўся
пайшоў да выхаду,
калі ўсе ўжо на калені ўсталі
засаромеўся
алтару не пакланіўся –

а ля выхаду
ўжо чорт чакае

...вух!!!...

www.kamunikat.org

МАЛАДУШНЫ

горад пусты
я пусты
пустая нядзеля
маладушных дзеля

касцьцельным паветрам
насыціўся дух
праведнікаў...

Сьвіслач пакінула свой ініцыял,
перавернуты й адлюстраваны

горад пусты
я пусты
тутэйшыя кабеты любяць грубасыць
і апранаюцца ў адно

горад пусты
я пусты
вольным сябе адчуваеш
асабліва ўлетку

асабліва ў выходныя

калі дзьме

сівер

СІРАТА

Месяца драпінка
на чорнай скуры

пашыраецца
й жаўцее
то там то тут

я ізноў сірата

Сонца коціцца па дрэвах,
як ком з гары

расьце
наліваецца
й тоне

я ізноў сірата

www.kamunikat.org

ВЯЛІКАЯ РЫБКА

нямы менск, быццам немск
ні мой, ні свой
гаварлівы няменск
ня меней, чым цёця Рая-віцяблянка

супэрмэнск

эканом–сена–салома

сэкс–мінэт–спэрменск

сок–сьмятана–каўнас

семск–кенск–кепск

гаваркі пазаменск, вокала–

ваўкала–

немка каменка

вялікая рыбка

канск

менкавічы мэнкаўра

гора гара
го-ня-рад
горкі горад
горад/дарог

горад без дароў
горад нездаровы
рогат
горад – гад

зьменск бязьменск піменск
каме- семе- цэмэ- даме- зіме-
амэнск!

BUDY

Імбрык-сьвістун
прасьвісьцеў грошы ўшчэнт
бы скрозь рэшата,
празь мясарубку

заўтра будзе
тая ж самая
дата

народ
няспынна
паддаты

.....

тутака інакш – пальчаткі дубоў
зіхацяць вільгацьцю
зоркі
вылятаюць
з вогнішча
Месяц недзе загуляў

гукі доўга тонуць
у векавечнай пушчы
звонка
на векі вечныя
набітыя
кішэні ночы

мястэчка Буды, Польшча

ЦІША

Ціша мае белы колер
бачны ўначы –
пляцеца між дрэў
у бясконцасьць

www.kamunikat.org

СІНІ СУМ

людзі ходзяць
дзеці любяць

кідаць камяні
ў птушак

зьмерлых
пад коламі

такіх
незразумелых

нежывы пужае болей
нежывы непрадказальны

правераны й зьдзейсьнены
ў той жа час

людзі любяцца –
дзеці выходзяць

песьня сыпінаў
згорбленых

танга ног
і сіні-сіні сум

www.kamunikat.org

НЯЎДАЛАЯ МАЛІТВА

Чаго ты хочаш ад мяне,
Божа?
аб чым ты сьвеціш...

я плачу няспынна
зь любое прычыны
на кожнай кінакарціне

дай мне магчымасьць кахаць

“infantile
chaotic
infantile
chaotic
infantile...”

www.kamunikat.org

ТРУНА-ЧОВЕН

труна памерамі не падыходзіць
і гэтая, і тая
найлепей –

човен!

пльву ў ім праз возера
у драўляным драўляны
не зварухнуся,
але галава працуе
шукае каардынаты –

дарма!

вочы бачаць праз павекі
нябёсны квецень

www.kamunikat.org

ТВАРОГ

вуліца як цаца цыца

вуліца колецца

алькаголіца

праца

ненажэрная

ласкавы

прас

пастар моліца

малоціца

прастора

на вятрак

накруцілася

міліцыя:

мілая на твар

вострая на рог

вусны вусеня

вусень восені

восені воск

скрозь завулкі

малочнакіслы

твар

твoryць

сварожыць

тварог

позыняе

ўлюбёнасьці

рассыпаны

небасхілам

ЯК

2 хвіліны думаў
потым перастаў

адчыніў дзверы –
бачу – хлапчаны ў куце

у папярэднім сьне
ты сказала, напішаш ліст
і папрасіла: “толькі ня крыўдзі”

першая жанчына
часта паўтарала:
“не выбачайся”

ды бацька
на як? адказваў:
“малпа й тая здагадаецца”

www.kamunikat.org

ФОСФАР

з раніцы ў вочках коткі – ноч
удзень разгараецца фосфар

погляд паведаміць
і перадасыць настрой:

“калі не магчыма лепей,
зрабі, каб ня стала горш”

добра, так і зробім –
адшукаем у хаце дубовы лісточак
гарбаткі заварым
падудзім зь вялікімі паўзамі
дзеля глябальнасьці

ці чуеш,
як дождж раку поўніць?
брудная вата ўверсе
распаўзаецца на кавалкі
за пластам пласт?
як плынь мяняе рэльеф
і гараць сьвечкі каштанаў?
разынкі варочаюцца ў бярозавым квасе?

цяпер
спакой прыносіць вецер
дрэвы скручваюцца ў вузлы
матляюць галовамі ды рукамі
сьціскаюць зямлю карэньнем
і даруюць спакой

голас Марыі даруе
цеплыню й спакой

ранішняе малако –
спакой на ўвесь дзень
і вечаровая вада
з крыніцы

травеньскі салавей

зямя ў рухомых ценях
аблокаў
даруе спакой

спакой і моц каменя
спакой і волю вады
спакой і мудрасьць Сонца
спакой і таленты Месяца

тое норма – нелюбоў да мінулага
чакае толькі сьляпы

www.kamunikat.org

М. і С.

Місяць і Сонця живуць у розных пакоях
Калі Сонца па вуліцах шпацыруе,
Місяць сьпіць
Толькі яму дазволена такое нахабства –
Спаць, калі Сонца сьвеціць

www.kamunikat.org

ДА МАРЫІ

Марыя,
ці памятаеш свайго падданага?
хачу быць побач
хачу бачыць цябе неадрыўна
тваю жывую постаць
замест мінулага вобраза

ці дакранесся ты яшчэ
да мяне сваім голасам?
як туман
кранае траву
на золку

ці глянеш?
як глядзіць
начное возера
у зорным россыпу

ты поўная супярэчнасцяў,
хваляваньняў і дужае волі

нябеснага сьвятла й пяшчоты,
радасьці й задуменьня

жаночае вады...

ты будзеш са мной –
я пытаўся ў Пана
будзеш тут

– дзе туман
кранае траву
на золку

КАХАЮ

У сённяшнім сьне
ты вельмі злавалася на мяне, Марыя
прабач

ты хочаш, каб я перастаў
думаць пра цябе,
але тое немагчыма

цяпер я асабліва не адзін,
бо кахаю

10.06.2006

www.kamunikat.org

БЛАКІТ

Свабода мае множны лік
і мкнуся да новых...

яшчэ адно намаганьне –
і адчыніцца вялізны абсяг

мноства слоў
безьліч дзеяньняў
у суцэльным блакіце

www.kamunikat.org

РАЗУМЕЮ...

разумею цяпер,
што я – не чалавек,
а дух безыменны

разумею цяпер,
чаго мне баяцца?
я ж каталік

разумею цяпер,
што нас робіць
што робіць такіх

www.kamunikat.org

НЯ ЕЗУС

праз манаства ты ня станеш сьвятой,
Марыя
і сьвятасьць ня можа быць мэтаю

мы павінны быць разам
у нашым выпадку

толькі каханьне між намі
наблізіць нас яшчэ бліжэй

да Пана Бога

мы ўжо адно, Марыя
ты ня хочаш сабе ў тым прызнацца,
але гэта так

Я КАХАЮ ЦЯБЕ –

вось мой доказ
усе мае тлумачэньні

ня можа быць інакш, Марыя
у цябе няма плянаў і намераў

ТЫ КАХАЕШ МЯНЕ,
Марыя
хоць я далёка ня Езус

ТОЛЬКІ ВЕЦЕР

чыстае зьзяньне Сходу
й сьвежасьць раніцы
вада з сутокаў крыніц
вада з рукавоў Панны... –

я ведаю вельмі няшмат

і дрэнна арыентуюся –

Месячны ўзгорак
пяць дубоў-братоў
маланкавы ясьень
вярба герэпс
Чаборны юр
капішча вуглаватае
дарога
рака Сьліжанка
й возера Дзікае

чакаю на вялікі ўраджай –

маліна
парэчка
вішня
чарэшня
сьліва
агрэст
яблыкi
айва

нічога ня памятаю
“не гляджу з-пад далоні”

толькі вецер у верхавінах дрэў
вабіць маю ўвагу

ХАЛЯВА

Тады
на самым пачатку лета
прырода была мудрай і спакойнай
і нічога не прасіла наўзамен

гэта зараз
зірнеш у акно
й нічога ня бачна
апроч асьляпляльнае гушчыні
і яшчэ пуху
багата

ніхто ня будзе цябе біць
нават кархаць усьлед –
татальная стома
жанчыны зноўку ў спадніцах
так, відаць,
менш сьпякотна

www.kamunikat.org

РУХ

набухаюць як пузыры
палі й узгоркі
вышэй і вышэй асака
яры шырацца
углыб у твань
ступаем нагамі босьмі
целы праносім скрозь буралом
краем вока
заўважаем жытняе воблака
шчэ не сасьпелае
дзе туман – там, здаецца,
сьвятлей
коцімся й узьбіраемся
на каленях
брудныя й кроватачывыя
навертам удыхаем
пяшчотныя пахі
шыпшыны

www.kamunikat.org

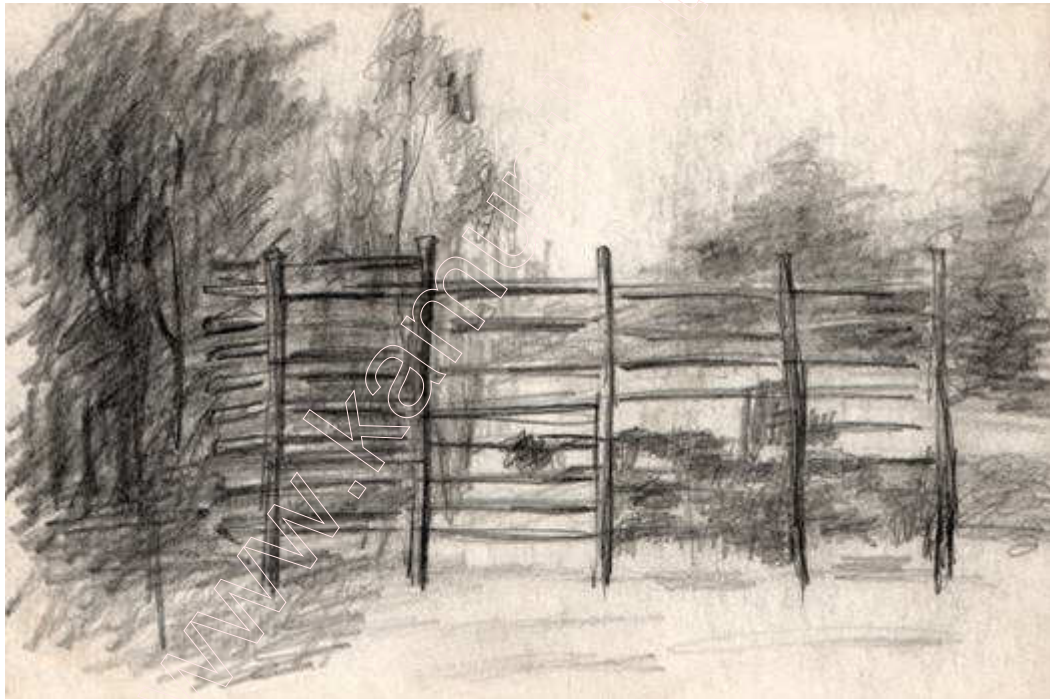
АЗЯРОД

бяскроўны твар
сьціскаецца,
звужаючы вочы
й рот

ты нагадваеш стод

ці азярод –

голую шкілеціну
экран у іншасьвет
складанае скрыжаваньне
вятроў і промняў



“ЛЁД ЛЕТАМ”

у празрыстасьці нябёсаў
надзвычайнай –

пярэстыя аблокi,
самалёт
і Месяц

усё чутно й бачна

нават сьвядомасьць,
як “лёд летам”

да ночы далёка
міргне вока –
і ночы няма

нішто не зьмяняецца
рух – ня рух
ежа – ня ежа

нічога ня трэба
толькі сваю адчуваеш
з вакольлем
адзіную цэльнасьць

усё зразумела
ні духу ні цела

растае сьвядомасьць
згаданая
топяцца чэрвень
і сьнежань

праз тую празрыстасьць
пачынаюць зьлівацца рэчы:

птушкі й дрэвы
ды іншае

гукі –
у адзін танкі звон

чысьціня неапісальная
бяз паху й колеру

прастора добра й мілосьці...

прыйшло валадарства Тваё!

www.kamunikat.org

ЦЁПЛАЕ

паветра струменіцца
валасамі дзяўчыны
цёплае на ўзгорках
цёплае ад іржышча
цёплае яго слодыччу

сырадой у вады на паверхні
купаемся разам з Сонцам
і Месяц жоўты заходзіць –
не пасьпее пачацца ноч

азяроды строга на поўдзень
вечер і дым на захад
крыніцы й рэкі на поўнач
нашыя словы на ўсход

www.kamunikat.org

УЛЕТКУ

улетку
хрэн тырчком
семя пахне здобай
гадзіннік выпрацоўвае гліну

улетку
рознакаляровыя зоркі
сьветлячкі ў траве
й ліхтары на фотаэлемэнтах

улетку
цела ўсмоктвае Сонца й атруту
набрыняе фарбועца
парыцца як гародніна

улетку
камяні замест падушак
вада замест пасьцелі
агонь замест вады

улетку
памерлым душна ў трунах
вылазяць, каб падыхаць
ды напіцца

шчодрэ цячэ гарэлка
народ-няўдалец
патрабуе сьвятаў

...вандруюць пэйзажы, падманваюць зрок
дарогі заўсёды вядуць ня ў той бок
улетку

ГРАНАТ-BARRETT

Памёр Роджэр 'Сыд' Барэт
наш таемны conductor:
памятаеце, як мы яго называлі?
слухалі – і беглі запісваць сваё
*(пішу з памылкамі недакладна
памыляюся, бо ня маю права
пра тое казаць, нешта ня так)*
ці чакае нас такая ж
30-гадовая пастка
ўласнае нямогласьці?
*(каго нас? тут няма нікога
ты адзін
як гранат на сталі)*
чарапахі й актопусы
клоўны й жанглёры
(згубіў сувязь)
ён аддаў усяго сябе раней тэрміну
у 74-ым – 'cause I'm a poet,
don't you know it'
маладосьць як маланка
шаравая маланка
цяпер Сыд вырваўся з пасткі
цяпер ён вечны
(help me Syd!)
колькі пакінутых знакаў ды вэктараў
хто здольны заўважыць іх?
што мы робім тут так доўга?

старэча Барэт у Кэмбрыджы
чытаў газэты й ездзіў на ровары
на тым сьвеце жывы,
а на гэтым мёртвы

МЕНКА

Наша Менка
трымае Сусвет
варочаецца
падае на бок
ізноў устае
Наша Менка
верціць галавой па Сонцы
лязгае сківіцамі
глытае памерлых
выплёўвае жывых
Наша Менка
любіцца
шчырым сэрцам
звініць лускавінкамі
блішчыць чырвонымі вачыма
Наша Менка
ходзіць на вясельлі ды хаўтуры,
хаваючы хвост
гаворыць моўчкі
дыхае іншым
Наша Менка



СВЯТАСЬЦЬ

Мара мая, Марыя
толькі ты
толькі з табою

твой самотнік
ня здрадзіць ніколі

.....
самае дарагое ў жыцці –
адчуваньне Божае прысутнасці

его – толькі абалонка,
скрозь якую йдзе рост
новае сутнасці
– толькі костка

святное
цягнецца да Божага святла,
зрываючы скуру ўспрыманьня
святное апякаецца

.....
чакаць на жнівень –
усяго-нічога
ды, дзякуй Богу,

тваё цяпло
вакол мяне

ЗЬМЕСТ

РОДНЫМ

Бабулі Яніне

***жыць калі будзем новымі сюжэтамі...

***час доўгіх размоваў...

***святло быццам...

Акрылены

***па-за нябожчыкам...

***цвёрды сон...

***напісаць што-кольвек...

***котка з кропак...

***Бабіна лета...

Timer

***– А гэты чаго маўчыць?..

Перадапошні

Пакуль

***восень без дажджоў...

Карова

Блішчэць

***раней казалі...

Moscow-snow

Хлопчык

Зь дзеве тысячы шостым!

МАРЫЯ S.

Пра чаўны

Жоўта-сіні

***заход запальвае...

Анакрэонтыка

Дамастрой

Варшаўска-Парыскія нататкі

***за туманам нічога ня відна...

Іменск

Першыя мейсцы

Заклён

Азіяцкая брама

Думар

TVдэнт

Перад Пасхай

Новыя рэчы

Практыкаваньні

Непатрэбнасць

Храналёгія каханьня

Жыцьцё-Быцьцё

КВІЭСІЁЊ

Памёр
Вялічка
Паклікаў
Злое
Адыходжу
Сон
Небарака
Маладушны
Сірата
Вялікая рыбка
Вуду
Ціша
Сіні сум
Няўдалая малітва
Труна-човен
Тварог
Як
Фосфар
М. і С.
Зямля
Да Марыі
Кахаю
Блакiт
Разумею...
Ня Езус
Толькі вецер
Халява
Рух
Азярод
“Лёд летам”
Цёплае
Улетку
Гранат-Barrett
Менка
Сьвятасьць

Віктар Сямашка. Тры вершаваныя цыклі:

“Родным”, “Марыя S.”, “Kwiecień”.

Аўтарскія арфаграфія й пунктуацыя захаваныя.

Рэдактура – Алесь Камоцкі, Валерыя Кустава, Рыгор Барадулін.

Графіка – Віктар Сямашка-старэйшы.

Фота – Юры Семянюк, Лявон Паўлёнак.

Дызайн – Алесь Сямашка.

vsiamashka@tut.by

www.kamunikat.org

© Інтэрнэт-версія: Камунікат.org, 2010 год

© PDF: Камунікат.org, 2010 год